

חלוקת דיבידנד כאשר החברה אינה עומדת במבחני החוק / עו"ד שירה זקן פורת¹

כידוע, חברה המבקשת לחלק דיבידנד יכולה לעשות כן מתוך רווחיה ובלבד שתעמוד בהתחייבויותיה הקיימות והצפויות. חוק החברות קובע מבחנים מורכבים ליכולת חלוקת דיבידנד המכונים מבחן הרווח ומבחן יכולת הפירעון. במקרים מסוימים אין החברה עומדת במבחנים אלה (למשל, כאשר התאמה לאינפלציה גורמת לניפוח ההון העצמי של החברה או כאשר המדובר בחברה צעירה שכבר יש לה רווחים גדולים) אך עדיין רוצה החברה לחלק דיבידנד. האם עדיין ניתן לחלק דיבידנד?

חוק החברות לא מותיר חברה שאינה עומדת במבחן הרווח בפני שוקת שבורה וקובע כי בית המשפט רשאי לאשר ביצוע חלוקה שאינה מקיימת את מבחן הרווח ובלבד ששוכנע כי מתקיים מבחן יכולת הפירעון.

בשורה של פסקי דין נקבע, כי מבחן יכולת הפירעון, אשר הינו מבחן כלכלי רחב, נועד לאפשר בחינת השאלה האם קיים חשש סביר, בין היתר על פי בחינת תזרים המזומנים של החברה, שחלוקת הדיבידנד תמנע מהחברה את יכולתה לעמוד בהתחייבויותיה הקיימות והצפויות בהגיע מועד קיומן. בתוך כך, מבחן יכולת הפירעון הינו מבחן הסתברותי צופה פני עתיד ואינו דורש וודאות מוחלטת הבוחן קיום או העדרו של חשש סביר לאי קיום התחייבויותיה של חברה כתוצאה מביצוע חלוקת דיבידנד שאינה מקיימת את מבחן הרווח על פי חוק החברות- הכל בכדי להבטיח כי החברה לא תהפוך לחדלת פירעון בעקבות ביצוע הפחתת הון.

כבית המשפט נדרש לבחון בקשה לאישור חלוקה, הוא מתבסס על מדדים כלכליים ועסקיים לעניין מצב החברה, תוך התחשבות באינטרסי נושיה. במידה ובית המשפט מתרשם, על בסיס הנתונים שהוצגו בפניו ובכלל זה בחוות דעת כלכלית לגבי מצבה של החברה המבקשת מטעם גורם מוסמך ובלתי תלוי, כי אין באישור החלוקה המבוקשת כדי לפגוע בכושרה וביכולתה של החברה לפרוע ולקיים כל חובותיה והתחייבויותיה הקיימים והצפויים בהגיע המועדים הנדרשים לפירעונם ולקיומם- יקבל את הבקשה ויאשר את החלוקה המבוקשת.

כך, גם חברה שאינה עומדת במבחן הרווח עשויה במקרים מסוימים לחלק דיבידנד אך חשוב תחילה להיוועץ עם עורך דין ולבנות היטב את הבקשה לבית המשפט. בכל מקרה, בכל חלוקת דיבידנד חשוב להיוועץ עם עורך דין ורואה חשבון כדי לוודא חוקיות החלוקה המוצעת.

¹ עו"ד שירה זקן פורת הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) ועוסקת בעיקר בתחום העסקאות הבינלאומיות, מיזוגים ורכישות, תאגידים, דיני עבודה וליטיגציה מסחרית. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.